

ГІДНО ЗУСТРІНЕМО ХХІІІ З'ЇЗД КПРС!

СЕМЕСТР завершено. Зимова сесія виявилась начебто рубежем в багатогранній напруженій праці, в оволодінні знаннями.

Багато хвилювань принесла вона — сесія, але, як кажуть, чим важче перемога добувається, тим більше слави для бійця. Радість завершеного, зробленого, відчуття виконаного обов'язку було тим більш приємним в дні канікул, коли можна було добре відпочити, відновити сили, спокійно подумати про наступний етап навчання.

Перший етап завершено в основному добре. Студенти знають, як вони склали сесію. Вони вже підвели підсумок, зробили висновок. Хороший студент ще краще зрозумів, як потрібно будувати свою роботу, щоб завершити і другий семестр успішно.

Підводять підсумки і роблять висновки навчального року учбова частина, деканати, партійні та комсомольські організації. І це не тільки операції цифрами. Це — серйозний, вдумливий аналіз кожної оцінки, кожної удачі і невдачі. Адже всяке просування вперед є не що інше, як постійне, вдумливе вивчення самого процесу руху.

Наша газета повідомляла про хід сесії на факультетах. Ми вже знаємо, що сесія в основному пройшла успішно, на деяких факультетах за попередніми даними успіш-

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXXII

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового Червоного Прапора
державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 4 (849).

16 лютого 1966 р.

Ціна 2 коп.

ність дещо підвищилась в порівнянні з минулим семестром. Краще всіх склали сесію студенти третього курсу хімічного факультету, п'ятого курсу історичного, п'ятого курсу французького відділення факультету іноземних мов, другого курсу російського та п'ятого курсу українського відділень філологічного факультету, четвертий курс (група обчислювачів) механіко-математичного факультету та ін.

Тільки на «відмінно» склали всі іспити Т. Матяш, З. Мещерякова, Н. Вернікіна (хімічний факультет), В. Олійник, В. Голубцов, Н. Домбровська (фізичний факультет), Я. Потеряйко, М. Пода, А. Вдовиченко, К. Жеков (історичний факультет), Л. Маньківська, І. Цілуйко (філологічний факультет), А. Зубанов, В. Свірський, С. Радіонов (механіко-математичний факультет) та багато інших.

У змаганні за кращу академічну групу, яке проводить комітет комсомолу в честь 50-річчя Радянської влади, сесія відзначила один з показників — успішність. Тут попередю перша група п'ятого українського (комсорг Г. Москальова, староста Л.

ПАРТИИ

Где перо?
Так слова на бумагу
и просятся.
Что ж мне душу свою
запереть на замок?

Партия!
Кто о нас еще так
заботится?
Я другой в этом мире найти
бы не смог.
Вы спросите у негра,
чей линчеванный крик
раздирает Вселенную
окровавленными
губами.

Партия —
это седьмой материк,
открытый и облюбованный
великолепнейшими
сердцами!

Партия!
В этом горячем слове
Я слышу биение ленинских
идей.
Партии жизни снова и снова
приносят в дань миллионы
людей.

Партия!
Это слово, что так
ненавистно врагу —
без партии нам —
на колени —
я ярчайшим созвездием
его в глубинах Вселенной
зажгу
для земных и для всех
неземных поколений!
В. СИНЬКОВСКИЙ,

Брелінська), третя група другого російського (комсорг Л. Пипко, староста В. Переверзева), групи — 31-а німецька (староста В. Концевич), 3-я іспанська (староста Т. Білосонь) та багато інших.

Сесія ще раз показала, що там, де вона була в центрі уваги всієї діяльності партійних і комсомольських бюро факультетів,

там, де комуністи працювали з почуттям відповідальності, покращалася успішність, активувалася громадська робота.

Зараз вступив у свої права другий семестр. Численна кількість студентів та викладачів приступили до роботи з новими силами.

Другий семестр співпадає з подією великої історичної важливості для нашого радянського народу. В березні відбудеться ХХІІІ з'їзд нашої партії. Він накреслить нові горизонти комуністичного будівництва, внесе у наше життя новий струмінь творчого натхнення.

Завдання партійних і комсомольських організацій організувати все наше вузівське життя так, щоб колектив університету прийшов до відкриття з'їзду з новими хорошими ділами.

Гідно зустрінемо ХХІІІ з'їзд нашої рідної партії.

ВЧЕНІ ОДУ — КРАЇНІ

РАЗОМ з усім радянським народом вчені університету готуються гідно зустріти ХХІІІ з'їзд КПРС.

Фізики та хіміки, біологи та геологи, математики університету, як і вчені інших кафедр та факультетів докладають багато зусиль до того, щоб внести відчутний внесок у розвиток науки, народного господарства та культури.

Кафедри психології, фізіології людини та тварин розгорнули велику роботу по наданню допомоги підприємствам міста у науковій організації праці. Так надано допомогу в організації конвеєра на Одеському шкіряному заводі, у раціоналізації умов виробництва праці на заводі «Холодильник», розроблено план раціоналізації роботи міського транспорту, створено тренажер для навчання водіїв, розроблено методику профвідбору на професії водіїв.

Важливі і інтересні дослідження по розробці більш простих і надійних систем управління виробничими та іншими процесами проводить кафедра філософії ОДУ. Вчені університету намагаю-

ться забезпечити високоякісне виконання наукових досліджень, передбачених народногосподарським планом, достроково виконати роботи по ряду розділів тематики.

Якщо в 1964 році було виконано наукових досліджень по господарській тематиці на суму 211 тисяч карбованців і в 1965 році — на 223 тисячі карбованців, то в цьому році вже зараз виконано робіт на суму 250 тисяч карбованців.

Ряд теоретичних конференцій присвячують ХХІІІ з'їздові КПРС кафедри суспільних наук.

В 1965 році в центральних, республіканських та обласному виданнях опубліковано 763 наукових робіт студентів, в той час як в 1964 році було опубліковано всього 340 таких робіт.

Ряд монографій, наукових статей та методичних посібників будуть видані напередодні з'їзду.

Колектив вчених університету, готує гідну зустріч ХХІІІ з'їзду КПРС, живе напруженим творчим життям.

НАДЗВІЧАЙНА ПЕРЕМОГА

ВІДПОВІДЬ ДИРЕКТОРА ОДЕСЬКОЇ АСТРОНОМІЧНОЇ ОБСЕРВАТОРІЇ, ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА АН УРСР, ПРОФЕСОРА В. П. ЦЕСЕВИЧА.

ЯКІ перспективи у вивченні космосу відкриваються в зв'язку з успішною посадкою радянської автоматичної станції «Луна-9»? На це запитання директор Одеської астрономічної обсерваторії, професор Володимир Платонович Цесевич відповів так:

— Надзвичайна перемога! — сказав він. — М'яка посадка автоматичної станції «Луна-9» на поверхню нашого природного супутника — одне з найбільших досягнень радянської науки і техніки.

Перший прообраз майбутньої місячної обсерваторії — станція «Луна-9» подала сигнали на Землю. Тепер можна бачити Місяць начебто знаходячись на його поверхні, бачити Всесвіт у всій повноті для вивчення найрізноманітніших його властивостей без всяких атмосферних перешкод. Тепер ми підійшли до вирішення хвилюючих всіх проблем прийому радіосигналів з космосу від можливих неземних цивілізацій, польотів до

інших планет. Ми одержали від цієї чудової станції цінні відомості.

Радянські вчені відкрили нову прекрасну епоху у вивченні Всесвіту.

ЗИМОВА екзаменаційна сесія фінішувала. Підбиваються її підсумки. В загальному — вони непогані. Але не до лиця радянським студентам задовольнятися досягнутим. В другому півріччі вони продовжують наполегливо оволодівати знаннями, щоб гідно ознаменувати ХХІІІ з'їзд нашої рідної Комуністичної партії.

НА ЗНІМКУ: студенти біологічного факультету на практичних заняттях. Керує ними професор В. ТУЛЬЧИНСЬКА.



ЗИМОВА ЕКЗАМЕНАЦІЙНА



ЗАВЕРШИЛАСЬ УСПІШНО

РОЗПОВІДІ ПРО ТЕ, ЯК КРОКУВАЛА СЕСІЯ ПО ФАКУЛЬТЕТАХ

ВАЖКО було в зимову сесію другим курсам хімічного факультету денного навчання, механіко-математичного та фізичного факультету вечірнього відділення. Вони склали курс історії КПРС за рік. Це ускладнювалося тим, що такі ж іспити за рік склалися і з інших предметів. Але, незважаючи на те, можна сказати, що хіміки, фізики та математики в більшості добре засвоїли курс історії КПРС. Всього складало іспит 141 студент. З 84 студентів хімічного факультету 26 склали на «відмінно», 49 — на «добре» та 9 — на «задовільно». На фізичному факультеті 10 студентів склали іспит

на «відмінно», 11 — на «добре» та 7 студентів одержали задовільні

**ДОБРЕ
ЗАСВОЇЛИ
КУРС**

оцінки. На механіко-математичному факультеті склали іспит на «відмінно» 10, на «добре» — 13, на «задовільно» — 2 студенти.

ТРЕБА КРАЩЕ

ЗИМОВА екзаменаційна сесія на фізичному факультеті закінчилася 30 січня. Підбиваючи підсумки, можна впевнено сказати, що в цьому році вона пройшла краще, ніж в минулому. Найважчою була сесія на першому та третьому курсах. Приємно відзначити, що студенти цих курсів склали екзамени краще, ніж інші курси. Правда, з першокурсників на «відмінно» сесію склали тільки четверо, але зривів тут майже нема.

А ось студенти п'ятих курсів не порадували викладачів своїми успіхами. Результатом недбайливості і несумлінності було те, що шість п'ятикурсників не склали зимову сесію.

Звичайно, краще могли б скласти сесію і студенти других та чет-

вертих курсів, але цього не сталося.

Часто пропускаючи заняття, погано готуючись до практичних занять, студенти другого курсу Тюрін, Віраховський, їх колеги з четвертого курсу Осипенко, Прокопеч та інші не змогли скласти іспити з профільюючих дисциплін.

Розпочався новий семестр. Ми повинні вже тепер врахувати всі помилки минулого. В першу чергу треба ліквідувати в найкоротші строки академічну заборгованість і в повну силу з перших днів другого семестру включитися в роботу.

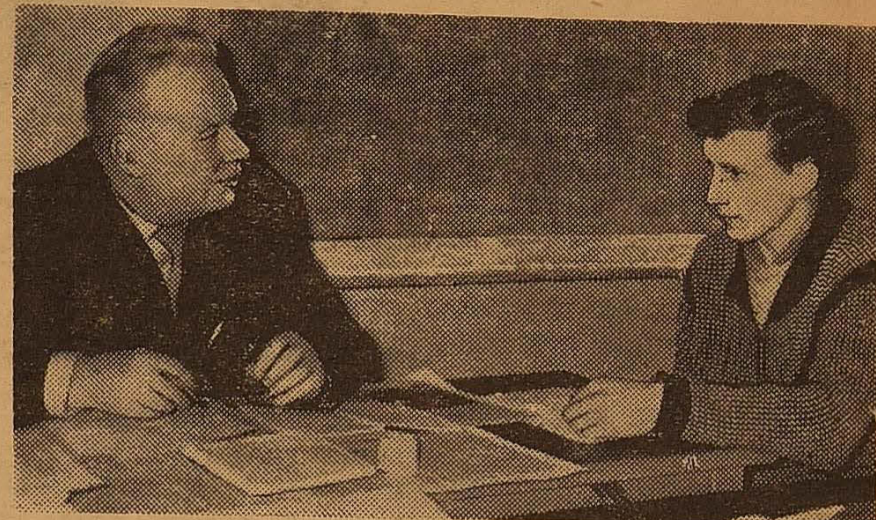
Доцент В. МІХО,
заступник декана фізичного факультету.

Вільно володіли матеріалом, проявили вміння критично осмислювати теорію студенти Нікітін, Суміна, Мірокьян, Коробенко (хімічний факультет), Кунянська, Цибізов, Ферштер (фізичний факультет, вечірній відділ), Крупкіна, Литвинова, Ятвецький (механіко-математичний факультет, вечірній відділ) та інші. Їх відповіді відзначалися змістовністю та знанням фактичного матеріалу, вмінням цікаво викласти його.

І зовсім не порадували своїми відповідями студенти Місюра, Нездельська, Смагін (хімічний факультет). Вони могли б відповісти значно краще, якби серйозніше ставилися до навчання.

Іспити показали, що не всі студенти вміють спиратися на матеріал, раніше вивчений ними. Деякі з них не зв'язують свої відповіді з історією КПРС зі своєю спеціальністю.

О. АЛЬОШКІН.



ІСПИТИ! Ретельно і багато готувались до них наші студенти. Адже іспит — звіт студента перед Батьківщиною, викладачами, товаришами про пророблену ним роботу по оволодінню знаннями.

Особливо старанно готувались наші студенти до іспиту з історії КПРС, XXIII з'їзд якої відкривається 29 березня 1966 року. І це — зрозуміло. Адже без знання історії партії не можна правильно орієнтуватися в подіях сучасності, не можна стати кваліфікованим спеціалістом в будь-якій галузі науки.

НА ЗНІМКУ: старший викладач історії КПРС О. РОМАНОВСЬКИЙ приймає іспит на першому курсі фізичного факультету.

МОЛОДЦІ,

СЕСІЮ на географічному факультеті завершено.

Добре склали іспити п'ятикурсники. З 31 студента троє мають «відмінно». Стопроцентно успішно сті домоглися і студенти четвертого курсу. Тут на «відмінно» склали іспити шість студентів, на «добре» та «відмінно» — 20. Успішно закінчили сесію студентка Голімбієвська — ленінська стипендіатка, Ключік, Докін, Мовчан та інші.

Гірші справи на третьому курсі. З 39 студентів на «добре» та «відмінно» склали іспити 12 чоловік.

Незадовільні оцінки одержали Нецаєва, Федосова, Паскалов, Співак, Харченко.

Така ж картина і на другому курсі. Відмінник тут тільки один, дев'ять студентів мають «добре» та «відмінно». 12 студентів сесію не склали. Серед них тт. Буйновська, Гавенда, Єршова, Смик та інші.

На відміну від другого та третього курсів першокурсники непогано склали свою першу сесію. Тут з 52 студентів троє мають тільки

«відмінно», 18 склали іспити на «добре» та «відмінно». З 25 геологів першого курсу тт. Коган та Сибірченко склали все на «відмінно», 10 студентів — на «добре» та «відмінно» і лише Аверченко та Філатов мають «незадовільно».

В цілому сесія пройшла успішно. Тепер перед студентами-географами стоїть завдання: ще краще навчатись у другому семестрі.

Доцент Г. МІЩЕНКО,
декан географічного факультету.

ПІВРОКУ РОБОТИ

СЕМЕСТР. Півроку напруженої роботи. Чіткий ритм студентського життя: лабораторія — читальний зал Наукової бібліотеки. Все, що засвоїв студент, все, що опрацював, він приносить з собою на залік та іспит, як підсумок, як звіт за половину навчального року.

Студенти відділення німецької мови факультету іноземних мов в більшості своїй працювали старанно, їх знання оцінені екзаменаторами добрими та відмінними оцінками. На всі «відмінно» склали іспити В. Юрченко, Г. Білас, С. Горбунова, Н. Звольська, П. Кушнерук, М. Тимофієва, В. Полесова, М. Кашенцева.

Приємно відзначити, що дуже старанно з самого початку свого перебування у вузі працювали студенти першого курсу, вони були постійними відвідувачами кабінету німецької мови, старанно працювали над засвоєнням нелегкої німецької вимови та інтонації, користуючись технічними засобами лабораторії усного мовлення.

Студенти першого курсу Середа, Соляник, Кучер прийшли на факультет з сільських шкіл зі знаннями шкільної програми, але з великими хибами у вимові, інтонації. Наполегливою роботою в лабораторіях вони досягли певних успі-

хів і одержали добрі оцінки.

В дев'ятому семестрі студенти п'ятого курсу були на своїй останній практиці, яку вони успішно пройшли. Уроки жодного практиканта не були оцінені нижче як «добре».

На жаль, не обійшлося і без зривів — погано стартував студент першого курсу Віталій Грідунів. Він мало працював у семестрі, не зважав на поради викладачів, переоцінював свої знання і результат — «незадовільно» з німецької мови. Не все гаразд і на другому курсі: заборгованість з української та латинської мов має Е. Главчева, не склала двох заліків і С. Карпова. Відсутність системи в роботі, пропуски лекцій без поважних причин призвели до того, що студентки Н. Чайка (III курс) та Е. Вагнер (IV курс) мають «незадовільно» з німецької мови.

Колектив викладачів німецької мови хоче сподіватися, що навчальний рік буде успішно завершено.

ЗАКІНЧИЛАСЬ екзаменаційна сесія. Студенти відділення французької мови справились з поставленим перед ними завданням — практичним оволодінням мовою і необхідними філологічними знаннями.

Студенти першого курсу успішно завершили свою першу сесію: з 24 осіб 20 склали французьку мову на «добре» і «відмінно». Серед добрих слід назвати відповіді Антонової, Марущак, Скороходько, Елепіної.

Все більше і більше французька мова стає засобом спілкування у студентів 21 групи. В університет юнаки прийшли з армії, без знання мови. Важким було змагання з тими, хто вчив французьку мову в школі протягом 5—6 років. Багато безсонних ночей йшло на набуття знань, вмінь і навчків.

Півтора року йшла вперта боротьба, і ось бажана перемога — іспит з мови складено тільки на «добре» і «відмінно». О. Богомолів і П. Тоцький склали всі іспити на «відмінно».

Студенти цієї групи домоглися добрих результатів завдяки організованій самостійній роботі: щоденна самостійна робота з магнітофоном для покращання вимови і набуття навчків розуміння іноземної мови на слух, глибоке пророблення тексту по домашньому читанню (70—80 сторінок на тиждень).

Все ж, слід сказати, що студенти п'ятого курсу послабили роботу над могою. Про це свідчать результати заліків, де більшість

одержала задовільні оцінки. А цей курс вважався сильним на факультеті.

Кращими стали знання у студентів-заочників після введення міжсесійних контрольних робіт, з іноземної мови. Під час семестру студенти-заочники виконали 12 завдань, які регулярно перевірялися викладачами факультету.

Результати сесії це раз довели, що студентам треба більше прикласти зусиль до оволодіння своїм фахом.

Як відомо, іспит — це свого роду фінал більш чи менш наполегливої і довгої боротьби студента з труднощами предмету.

Іспит з основної мови на всіх курсах англійського відділення факультету іноземних мов проводиться в усній формі. Однак, щоб ввійти в цей усний фінал, потрібно пройти вибіркові писемні роботи — диктант, переклад, твір чи переклад — і одержати позитивні оцінки.

Як завжди, найбільше ентузіазму, хвилювань і втрат принесла заліково-екзаменаційна сесія першого курсу. Працювали майже всі сумлінно. А такі студентки, як Паршина і Браславська закономірно одержали незадовільні оцінки.

Студенти другого курсу в порів-

нянні з першим вважають себе ветеранами. В них майже третина добрих і відмінних оцінок, хоча «е і «провали». Коли йде мова про «провали», то перш за все ми маємо на увазі тт. Назіна, Скрипку, Грязєву, Самохіну, Омельченко. Закономірне запитання: чого ви прийшли до університету, вчитись? Чому ж ви не робите цього?

Потрібно, нарешті, вирішити питання про набір з «запасом», щоб лінійні і безвідповідальні люди, які випадково потрапили до вузу, не висіли на ньому мертвим вантажем 2—3, а то й 5 років, а відраховувались би після першої сесії з тим, щоб по результатах цієї ж сесії віддати місяць більш гідним.

Старші три курси — це вже люди, як кажуть, солідні, вони і показали стопроцентну успішність. Тут слід відзначити студентів Тихомирова, Огневу, Вавілову, Лебедєву, Яценко та інших.

Зимову сесію підбила підсумок половини року і залишилась позаду. Курчат же, кажуть, по осені рахують. Що ж, будемо сподіватися, що рахунок буде на нашу користь.

В. СОЛОМОНОВ,
В. КУХАРЕНКО,
Л. БАЙДАК.

ПРО ШЛЯХИ ФІЛОСОФСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

БУРХЛИВИЙ розвиток спеціалізації науки в ХХ столітті, стикування різних наук, а також лавовидне збільшення потоку наукової інформації поставили перед вченими ряд нових завдань, одне з яких можна сформулювати так: підвищення загальнонаукової і філософської культури вченого.

Фундаментальні відкриття в науці, що майже безперервно здійснюються, близька можливість створення точної науки про саму науку — методології науки, поставили філософів не тільки перед необхідністю вивчення висновків спеціальних наук, але й перед потребою глибокого проникнення в мето-

ди природознавства, математики і логіки.

Підготовка філософів в нашій країні в певній мірі враховує ці фактори. На філософських факультетах введені цикли з різних галузей й готуються (нечисленні, між іншим) кадри спеціалістів з філософських питань природознавства. Разом з тим, не припиняються пошуки кращої організації такої підготовки.

Кафедра філософії університету пропонує в зв'язку з цим дещо незвичайний шлях. Під керівництвом доктора філософських наук А. Уймова роз-

роблена нова програма підготовки, і перші кроки по її здійсненню може спостерігати кожен, хто прийде в будь-який з четвергів в аудиторію № 14 (вул. Радянської Армії, 24), де з 19 до 21 години проводяться заняття з історії античної філософії. На офіційній мові ця програма одержала назву «філософська спеціалізація».

Основні ідеї «філософської спеціалізації» можна коротко викласти таким чином.

Поскілки оволодіння сучасною філософією вимагає глибоких спеціальних знань, немає рації відривати спеціально фі-

лософську освіту від спеціально наукової. Спеціалісти-філософи повинні готуватися з тих же студентів, які вважають оволодіння фізикою, хімією, математикою, біологією, історією і т. п. своєю основною метою. Вони відрізняються від інших студентів тим, що до глибшого вивчення філософських проблем їх приводить бажання розібратися в питаннях своєї науки. В ході вивчення філософії вона повинна стати їх другою спеціальністю, поруч з фізикою, хімією, математикою і т. д. Яка з цих спеціальностей стане для них основною, студенти вирішують самі.

Набуття сучасних філософських знань будеється, крім глибокого вивчення спеціальних дисциплін, передбаченого звичайним планом, на детальному розгляді історії філософії, діалектики, символічної логіки, методології науки, соціології, кібернетики, деяких спеціальних розділів математики. Форма занять поєднує студентський диспут з виступом спеціаліста.

Вивчення філософії закінчується самостійною науковою роботою студента в галузі філософії, і, перш за все, по кафедральній тематиці, тобто в галузі загальної теорії систем і теорії спрощення наукових знань.

В здійсненні цієї програми робляться перші кроки. Позаду перші сумніви, попереду перші труднощі. Але ми віримо, що сам розвиток науки пробудить у студента той глибокий і творчий інтерес до філософії, без якого неможливе оригінальне мислення вченого.

В. КОСТЮК,
старший викладач кафедри філософії.

НА ГРОМАДСЬКИХ ЗАСАДАХ

В ЦЕЙ день в комітеті комсомолу була гаряча пора. Треба скласти списки, уточнити число бажаючих на підготовчі курси на громадських засадах. А бажаючих багато. Прізвища, прізвища... Це люди різних професій і різного віку. Їх вчителями будуть студенти різних курсів наших факультетів, які виявили бажання працювати на курсах.

Серед численних заяв, що надійшли в комітет комсомолу, ми бачимо прізвища Л. Поліщука, робітника заводу імені Січневого повстання, Н. Дорошенка, робітника заводу «Вегінструмент», В. Бабенка, кінооператора Одеської студії телебачення, О. Антоновського, робітника кабельного заводу та багато, багато інших. Всі вони бажають відновити та поповнити свої знання, щоб успішно скласти вступні іспити.

..Буде складено розклад та визначено дні занять. А 10 лютого відбулись організаційні збори.

Скоро підуть будні напруженої праці слухачів і вчителів, бо нелегко ж буде одним працювати і вчитися, іншим — вчитися і вчити.

ДЕНЬ ІНФОРМАЦІЇ

В НАШ час бурхливого розвитку всіх галузей знань, кожний науковий співробітник повинен знайомитися з великою кількістю монографій, журнальних статей на багатьох мовах, повинен слідкувати за новинками літератури не тільки з своєї спеціальності, але й з суміжних галузей знань.

Завданням швидкого ознайомлення читачів зі всіма новими надходженнями Наукової бібліотеки ОДУ служать дні інформації, які проводяться з жовтня минулого року щотижня, по середах Науковою бібліотекою ОДУ.

Метою таких днів є ознайомлення співробітників кафедр, проблемних лабораторій з останніми надходженнями книг і періодичних видань, одержаних за тиждень, а також зі всією бібліографічною і довідковою літературою.

Ректорат університету запропонував всім кафедрам виділити представників-інформаторів, які систематично доповідатимуть членам кафедр, співробітникам лабораторій про нові надходження з тієї чи іншої галузі знань. Вже перші дні інформації показали, що така форма повідомлення читачам про новинки бібліотеки дуже зручна і корисна.

Однак, слід відзначити, що цією формою інформації про нову літературу скористалися ще не всі кафедри університету.

Т. КОЗИНА, В. ТЕРЛЕЦЬКА.

ЦІКАВИЙ СЕМІНАР

ЧЕРГОВЕ заняття теоретичного семінару викладачів і співробітників фізичного факультету і фізінституту було присвячене критично буржуазних і соціал-демократичних фальсифікаторів історії КПРС.

З ґрунтовною доповіддю на тему: «Боротьба проти фальсифікаторів історії російської соціал-демократії» виступила старший лаборант Лариса Бачина. Цікавими були також виступи старшого наукового співробітника Н. Орловської про перекидання історії соціалістичної індустріалізації СРСР в західнонімецькій буржуазній літературі і старшого наукового співробітника Т. Нечаєвої про книжку Стелі Чернеа «Проти буржуазних вимислів про класи».

В обговоренні взяли участь М. Іванов, І. Смирнов та інші.

З заключним словом виступив доцент Я. Штернштейн, який вніс ряд доповнень у вивчення проблеми. Учасники семінару висловили побажання присвятити ще ряд занять дослідженню питань, зв'язаних з викриттям злісних фальсифікаторів славної історії великої партії комуністів.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

В статті «НСТ: сучасність і... інтерес» студент С. Ханевич порушує коло важливих питань, які вимагають свого вирішення. Але з деякими положеннями автора можна посперечатися. Насамперед, з чого починається робота студента в НСТ, або, правильніше, як залучити його до наукового гуртка? Автора невдоволює існуючий порядок ознайомлення студентів з науковими гуртками. Так у нас ще багато формалізму і банальності в цьому питанні. Але і С. Ханевич нічого ж конкретного не пропонує.

Не біда в тому, що «багато студентів думає. — «А чому б і мені не податися в науку», що «деякі першокурсники записалися в два, а то і в три наукових гуртки». Який є інший спосіб залучення в гуртки і відбору саме тих, хто хоче працювати? Коли б члени ради НСТ прийшли до першокурсників і почали виявляти нахили та інтерес «новобранців», щоб записати в якийсь гурток, було б просто дивно. Оголошення гуртків, як здається, має бути саме таким, яке, а це значить, «що всіх бажаючих можна записати в гурток». Інша справа — відбір уже записаних, комплектування гуртків. Традиційний вечір «Мій шлях в науку» по своїй суті парадний, надто офіційний і мало сприяє

пропаганді гуртків та агітації за них. Здається, було б краще, коли б голова НСТ факультету, старости гуртків, наукові керівники, гуртківці на факультетському вечорі розказали про кожен гурток, його мету, програму і особливості. Тоді б першокурсники довідалися,

ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ

що собою являють гуртки, зрозуміли б, де цікавіше. Та на цьому справа не повинна закінчитися. Студент шукає, де буде цікавіше. І правильно робить. Нехай вибирає. Неправі ті, хто затягує його в той гурток, де він побував один раз. Однак, це не значить, що студент може кочувати скільки йому забаговолиться.

Без певної суми знань працювати в наукових гуртках не можна, — лише С. Ханевич. А далі: в нього (першокурсника) ще немає певних інтересів. Неправильна думка. Людина з середньою освітою дещо знає і має якийсь інтерес, бо вступає, скажімо, на філологічний чи хімічний факультети. А з навчанням в університеті знань прибуде. Ото ж не треба, товаришу Хане-

НСТ: СУЧАСНІСТЬ І... ІНТЕРЕС

вич, не довіряти студентам. Хто не знайшов свій певний інтерес до певного гуртка, той його шукає.

С. Ханевича дивує, що «е студенти, які працюють в гуртках для підвищення кваліфікації». Саме в цьому і мета наукових гуртків: поглибити знання з окремого питання, дати навички наукової роботи.

Не можна погодитися і з тим, що деяких студентів не задовольняє програма наукових гуртків, яка складається без врахування їх інтересів. Не можна тільки на інтересі будувати всю роботу гуртків. Коли ж з'являється інтерес і що це таке? Мабуть тоді, коли людина знайома з певним питанням і хоче внести в нього щось своє. Інтерес треба виховувати.

С. Ханевич пише, що «факультетські бюлетені НСТ зовсім не несуть характеру наукових видань». Це — не так. Інша річ, що бюлетні виходять рідко. Мені здається, що їх взагалі не варто випускати, хіба що до наукових конференцій. Чому б в кожному номері факультетської газети не відвести місця матеріалам НСТ? Крім інформації про життя гуртків, можна вміщувати студентські наукові матеріали. До такої думки мене схилив досвід виходу бюлетня НСТ нашого, історичного факультету.

Ось деякі міркування, навіяні статтю С. Ханевича «НСТ: сучасність і... інтерес».

А. МИКИТЕНКО

ВІД РЕДАКЦІЇ. Публікуючи цей матеріал, сподіваємось, що й інші наші читачі висловлять свої міркування з приводу статті студента філологічного факультету С. Ханевича «НСТ: сучасність і... інтерес», що надрукована в газеті «За наукові кадри» № 3 від 26 січня 1966 року.

НА РУКАХ...

запитання лаборанти кабінетів. — Неподобство, — обурюємось ми.

І на завтра немає в кабінетах потрібних підручників, і післязавтра їх немає.

Що робити? Лаборанти (кмітливі вони у нас) до занять і після них вистроюються біля дверей вестибюлю. А боржники... боржники відвертають вбік свої обличчя, відмовляються: «Забув, завтра принесу». А завтра студент-боржник говорить, що книжку він принесе післязавтра. Його заносять в список боржників, який вивішується для загального огляду на дошку оголошень. Потім... потім настає сесія. Книжкові полиці в навчальних кабінетах, як і раніше, залишаються пустими. І тут лаборанти вдаються до радикальніших заходів: зі списками боржників приходять на іспит, просять викладачів сприяти...

Іспити йдуть як звичайно. Не-

звично тільки те, що боржникам кабінетів викладачі не ставлять оцінок доти, поки вони не здадуть літературу.

Протягом семестру кабінети надають величезну допомогу студентам. Але ось напередодні іспитів кабінети не можуть задовольнити наші запити, бо більша частина потрібної літератури в когось з студентів на руках.

З цього приводу ходять слухи про те, щоб заборонити кабінетам видавати літературу студентам додому. Ні, це було б неправильно. Багатьом студентам в звичних домашніх умовах краще знайомитися з учбовим матеріалом. А для того, щоб лаборанти були переконані в достатній кількості підручників напередодні іспитів, необхідно всього-навсього за місяць до сесії припинити видавання книг додому. І студенти і лаборанти, і викладачі залишаться задоволеними.

С. ХАНЕВИЧ,
студент філологічного факультету.

ЯК ви думаєте, що в цьому році передувало зимовій екзаменаційній сесії? Заліки? Ні, не тільки вони. Сесії передувало багато оголошень, витриманих в найсуворішому тоні. Ось зміст одного з них: «Студенти, які не здали підручник в кабінет російської літератури, не будуть допущені до складання іспитів». Далі йшов довгий список боржників кабінету.

П'ять кабінетів філологічного факультету — це п'ять суворих попереджень. І так з семестра в семестр, від сесії до сесії.

Деякі студенти швидко реагують на ось такі оголошення. Інші ж давно звикли і не звертають на них уваги. На їх думку, не зданий своєчасно підручник — це не нескладений своєчасно залік, і до сесії допустять. І правда, до іспитів таких боржників допускають...

Власникам підручників і не снилися, які черги стоять в кабінетах.

— Підручників немає, всі на руках, — відповідають на наші

ЯСКРАВІЙ, барвистий, оригінально оформлений журнал з девізом, що став його назвою і визначив зміст — «ЗНАНИЕ — СИЛА», добре відомий широким колам молодих читачів. Поряд з «Технікою — молодежи» цей журнал є одним з найулюбленіших науково-популярних видань для молоді. Актуальність і важливість наукових проблем, що висвіт-

люються в журналі, широта кругозору, поєднання науковості і захопленості — ось що забезпечило йому такий успіх.

Нещодавно журналу «Знання — сила» минуло 40 років. Сьогодні ми друкуємо матеріали, перекладені на українську мову, взяті з окремих номерів ювіляра.

ЧИЙ СЛІДИ

ОСТРІВ Нова Гвінея був відкритий ще на початку XVI століття. Але так неприступні були його незаймані ліси і населені такими войовничими племенами, що європейські колоніальні держави довго не пробували ними оволодіти. Тільки через триста з лишнім років після відкриття острова голландці оголосили його західну частину своєю колонією. На той час місцеве населення прибережних районів вже добре знало білих поневолювачів і відчайдушно чинило їм опір.

В ту пам'ятну для жителів Бабо ніч була жаслива погода. Ще вдень важкі низькі хмари покрили все небо. Вночі стало зовсім темно, а свист вітру і шум хвиль, набігали на піщаний берег і заглушали всі останні звуки. Раптом слабе, ледве помітне світло на березі привернуло увагу голландського вартового. Світло, здавалось, наближалось, воно струменем лягало вздовж берега вузькою стрічкою,

ставало яскравішим, побігло ланцюжком світлячих плям, ближче, ближче і ось, в якихось 2—3 метрах від себе вартовий побачив на піску низку слідів босої людської ступні, що яскраво світилися. Вони виникали і через декілька секунд блідли і гасли.

Майже втрачаючи від жаху свідомість, дочекався вартовий своєї зміни, а вранці виявилось, що з сусіднього будинку пропала людина. Вона вийшла вночі на двір і не повернулася назад.

Хто, крім диявола, міг залишити вогненні сліди і вкрати дорослого чоловіка? Підозра впала на нього! Навели довідки серед втихомирених папуасів, і вони підтверджували: Соангі! Диявол!

З того часу вогненні сліди соангі

час від часу з'являлись в Бабо. Диявол вибирав для своїх візитів темні ночі, і завжди його відвідини приносили нещастя. То заносило в море човен, то тікала в мангри свиня, а інколи відбувалося щось і ще трагічніше.

Віру в сатану підірвав випадок з одним з голландських колоністів. Ввечері, в сутінках, він пішов перевірити, чи добре прив'язані човни. У сусідні з жажмою побачили, що за ним тягнеться світлячий слід. Нещасного зазідошли в зв'язку з нечистою силою. Йому загрожувало самосуд і, напевно, смерть. Врятування прийшло несподівано: послані за ним в погоню люди самі залишали на мокрому піску вогненні сліди. Потім вияснилось, що зрідка бувають ночі, коли

кожний, хто прийшов на берег, залишає за собою світлячий слід.

Серед тварин, які населяють нашу планету, деякі мають здатність світитися. До них належать і наші всім відомі іванівські світлячки, і мікроскопічні істоти, які викликають свічення моря. В тому числі перидинії — малесенькі жгутикові морські організми. Перидинії в спокої не світяться. Тільки потривожені рухом води від судна, що проходить, на гребнях хвиль чи в зоні морського прибою вони на деяку мить спалахують яскравим світлом, щоб, витративши весь запас енергії, погаснути.

Викинуті з морського піною на берег, вони не гинуть і скоро відновлюють здатність світитися. Якщо перидинії багато, то людина, що йде по березі, залишає за собою ланцюжок слідів, що яскраво світяться. Це перидинії, які відпочили, відповідають спалахом світла на подразнення, викликане людською ногою.

«Піду-но я в тінь погіртіся».

Ця фраза на Землі звучить, як нісенітниця, але вона могла б зовсім по-іншому звучати на Юпітері.

Недавно п'ятиметрове дзеркало оснастили спеціальною апаратурою для вимірювання теплових променів і спрямували на Юпітер. Як же були здивовані астрономи, коли виявили, що температура поверхні

ГАРЯЧА ТІНЬ

Юпітера в тині, що падає від гігантського супутника Каллісто, значно вища, ніж під променями Сонця! Схоже, начебто сонячні промені не гріють, а охолоджують!

Пояснити це дивне явище астрономи і астрофізики поки не можуть.

Втім, це не єдина загадка Юпітера. Багато не-

зрозумілого, наприклад, зв'язано з його супутником Каллісто. За розміром він близький до такої планети, як Меркурій. В той же час він майже вдвоє легший, ніж його співбрат Ганімед, який поступається перед ним розміром. Теплове випромінювання Каллісто вдвоє сильніше, ніж повинно було б бути за розрахунками. В чому тут справа — теж до цього часу невідомо.

МАЛЮНКИ ХЛОПЧИКА

«Все ся минет» — тобто «все мине»... Трохи дивно довідатись, що ці слова роздумів, і, може, суму прикрашали колись свинцеві печатки великого князя Дмитра Донського. Чи було це його улюбленим висловом? Як воно потрапило на печатку? Хто знає... Але щось нове і несподіване, якесь теплу рису вносить воно в звичайне уявлення про Донського.

Так нерідко буває з давніми історичними подіями, з людьми минулих епох: раптом нова деталь, відкрита копійкою працею вчених, якась дрібна випадковість, але випадковість хвилююча і по-людськи зрозуміла нам, вдихає життя в голу схему подій і історичних закономірностей. Тоді закриваючи строгий текст наукового дослідження, виникає яскравий, начебто напояний повітрям того часу, шматок життя, яке, здавалось би, чередою століть було відсунуте далеко назад. Виникає зв'язок часу, і безодня віків вже не здається такою непереборною.

Ось Новгород. 422 берестяні грамоти були знайдені там при розкопках з 1951 по 1963 рік. Безцінні відомості дали вони вченим.

Однак, саме, напевно, дивне і несподіване, що зберіг для нас час, що доніс до нас від далеких часів випадок: малюнки хлопчика

Онфіма.

Він жив в Новгороді в другій половині XIII століття, і його малюнки, зроблені на обривках берести, очевидно, протягом всього лише декількох днів, були витягнуті з шарів землі, які датуються коротким проміжком часу — від 1224 до 1238 року. 750 років тому!

Зібрані разом, ці дванадцять малюнків сильно вражають. Живі, безпосередні, вони вражають своєю сучасністю.

На малюнках Онфіма — вершники, воїни, сцени боїв, веселі чоловічки, яких так люблять діти, човен, незвичайна тварина. Словом, світ хлопчика, в якому відбивались його звичні заняття і розваги, і турботи, і справи дорослих. Точно так малюють діти і зараз, відтворюючи найцікавіше з того, що їх оточує.

Може, і «все минає», як гласили печатки Донського, але далеко не все безслідно зникає. Навіть таке, здавалось би, дуже невиразне і невлоне: великий світ, побачений очима маленького хлопчика, який жив багато століть тому. Легко переконатися в цьому: треба тільки поглянути на малюнки Онфіма.

Детально про ці малюнки і про інші новгородські грамоти розповідається в цікавій книжці В. Л. Яніна «Я послав тобі грамоту...».

РЕНТГЕНІВСЬКИЙ ВІТЕР

НЕБАГАТО об'єктів на нашому небі можуть суперничати з Крабовидною туманністю в популярності серед астрономів і астрофізиків. А тепер, коли прилади на космічних ракетах виявили в тому боці потужне джерело рентгенівських променів, інтерес до неї виріс ще більше.

Нещодавно троє крупних англійських учених — Хойл, Нарлікар і Уілер — на сторінках журналу «Нейчур» поділились своїми думками про цю дивну «рентгенівську установку».

Чому від центра туманності розлітаються зі швидкістю в тисячу кілометрів величезні згустки речовини?

В центрі туманності, вважають ці вчені, знаходиться нейтронна зірка, яка народилась при загибелі звичайної зірки, що була тут раніше. Цю катастрофу і бачили в 1054 році астрономи древнього Китаю, спостерігаючи зірку, що спалахнула з небувалою яскравістю. Діаметр нейтронної зірки дуже малий: всього декілька кілометрів. Але питома вага її зображається переконливою цифрою: одиниця з п'ятнадцятьма нулями. Наперсток такої речовини важив би мільярд тонн.

Зірка витрачає свою енергію у вигляді електромагнітних хвиль, в тому числі довгих радіохвиль і рентгенівських променів. Сила електромагнітного тиску розганяє до «астрономічних» швидкостей залишки зірки, що колись вибухну-

ла. Рентгенівська буря, радіобуря! Може бути — думають англійські вчені — і неймовірна яскравість, яка вразила колись китайських астрономів, викликана свіченням «осколків» первинної зірки під «ударами» рентгенівських променів і радіохвиль.

На закінчення Хойл і його колеги поринають у сумні мрії. А раптом катастрофа, схожа на ту, що вразила Крабовидну туманність, відбувається не з звичайною зіркою, а однією з надзірок — недавно відкритих небесних тіл, в мільйони і сотні мільйонів раз більших масою від найважчих з раніше відомих світил? Тоді радіовітер і рентгеновітер видують з галактик всю міжзіркову речовину, а може навіть і зірки, з їх планетами, супутниками...

Що й казати, картина сумна! На щастя, вона нагадує такий випадок на лекції.

Лектор закінчує свій виступ словами:

— Отже, через вісімсот мільярдів років Сонце охолоне і життя на Землі припиниться.

Підхоплюється хтось з публіки і з хвилюванням кричить:

— Коли? Коли?

— Через вісімсот мільярдів років.

— Ну, слава богу! А я було злякався: мені почулось, через вісімсот мільйонів...

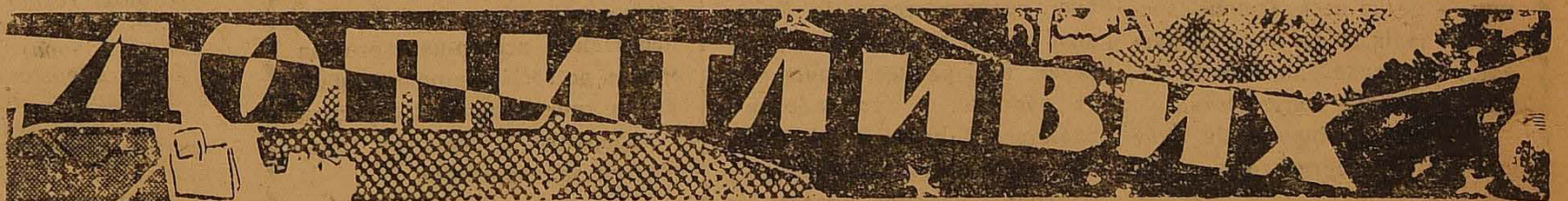
КЛУБ СЕРІОЗНИХ ДИВАКІВ

★ СЛОН ПОШТОЮ

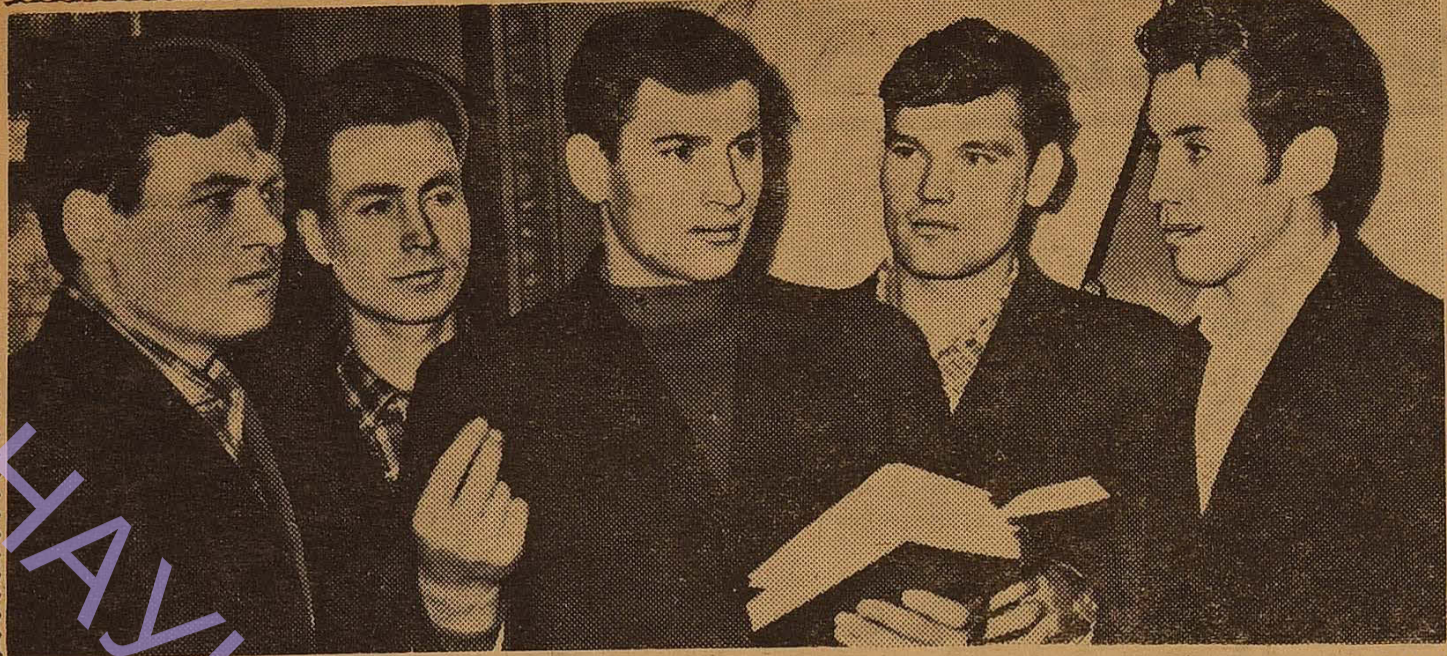
ОДИН американський сенатор одержав поштою із Камбоджі не зовсім звичайний різдвяний подарунок — молодого слона. Тварина вагою майже шість тонн прибула на таможню в Сан-Франціско. Новорічний жарт дорого обійшовся сенатору — йому довелося заплатити близько двох тисяч долларів мита та страхового збору (слон був присланий камбоджийцем накладною платою).

У СВІТІ НАЗВ

НАЗВА столиці Франції — Париж говорить про те, що на цьому місці багато віків тому було селище племені перизівів. Річка Ебро у східній Іспанії донесла до нас найстародавнішу назву всієї країни — Іберія, утворену від імені корінних жителів Піренейського півострова, іберів. Слово Шотландія утворено від кельтського племені скоттів. А назва племені у буквальному перекладі означає «кочівники».



ЕСТАФЕТУ МУЖНОСТІ— МОЛОДІ



НАС—ОДИНАДЦЯТЬ

На першому курсі історичного факультету одинадцять колишніх солдатів. Майже відділення.

Вперше ми зустрілись і познайомились в 1965 році в день зарахування до університету. І хоч приїхали ми з різних кінців нашої неосаяжної Батьківщини, проте хвилювались один за одного так, ніби служили разом. Я не здивувався, коли побачив на грудях кожного солдата значок відмінника Радянської Армії.

Минули дні. Ми поринули в цікаве і нелегке студентське життя. Відмінники бойової і політичної підготовки змінили автомати на студентські ручки, наполегливо взялись за навчання. Вчорашні солдати мимоволі стали ядром нашого колективу.

Павла Коріненка, колишнього старшину першої статті було обрано старостою курсу. А партійну групу на курсі очолив Тимофій Ткаченко. В солдатській карточці Тимофія записано понад 20 подяк. Уже на другому році служби він став телеграфістом першого класу. На курсі ж він швидко завоював авторитет. Його поважають за чесність, здібності організатора, за те, що він хороший студент.

Олександр Павліна приїхав до університету з далекої Середньої Азії. Тепер він не тільки відмінник навчання, але й один з найактивніших членів

курсового комсомольського бюро.

З перших днів навчання хорошу славу на факультеті здобули Іван Акімов, Анатолій Струтинський, Микола Шевченко.

А для Віктора Сулько студентське життя почалося подіями, які колишній сержант Радянської Армії запам'ятав назавжди. На партійних зборах факультету комуністи одностайно прийняли його до своїх лав.

...Складено останній іспит першої сесії. Зібрались в аудиторії вчорашні солдати. Відмінники Радянської Армії свого звання не посоромили. Особливо хороших успіхів домогся Павло Коріненко, Олександр Павліна, Микола Шевченко та інші.

Я переконаний, що коли б за відмінне навчання нагороджували значками і студентів, то на грудях вчорашніх солдатів нашого курсу їх можна було б прикріпити на тому самому місці, де всього півроку тому сяяв знак доблесті солдатської.

М. ГОЛОВАТИЙ,
студент історичного факультету.

НА ЗНІМКУ: колишні солдати Радянської Армії, а нині студенти історичного факультету, які успішно завершили зимову сесію.

Фото О. КРИЖАНОВСЬКОГО.

ЧЕСНО й бездоганно несли службу в рядах Радянської Армії В. Кристя та В. Концевич. Служили вони в різних частинах, в різних куточках нашої Батьківщини, але робили одну благородну справу — пильно стояли на варті мирної праці радянського народу — будівника комунізму.

Після звільнення з армії воїни запасу приїхали до Одеси й вступили до нашого університету: Концевич на німецьке, а Кристя — на іспанське відділення.

Так, як і в армії, вони старанно вчать, наполегливо і успішно оволодівають своїми спеціальностями.

НА ЗНІМКУ: студент К. КРИСТЯ (сидить) і студент В. КОНЦЕВИЧ за роботою в кабінеті усного мовлення.



ПРИКЛАД СТАРШИХ

ВІДЗНАЧАЮЧИ 48-і роковини Радянської Армії ми знову і знову згадуємо самовіддані подвиги її героїв та героїнь, на прикладах і традиціях яких виховуються і виховуватимуться покоління.

...Погляди студентів завжди привертає великий стенд: «Славні дочки нашої Батьківщини — медичні сестри, герої Радянського Союзу», встановлений в учбовому корпусі університету. Він розповідає про мужню і самовіддану працю медичних сестер, які надавали своєчасну допомогу нашим бійцям на полі бою в будь-якій обстановці, проявляючи при цьому мужність і героїство.

Наші студенти з великою увагою читають описання героїчних подвигів, вміщених на стенді, і вдвигляються у портрети героїнь.

Патріотичний приклад старших подруг закликає студенток бути гідними дочками нашої Батьківщини, шанувати священні бойові традиції, бути зразковими у на-

вчанні, труді, дисципліні. Треба прямо сказати, що подвиги героїв знаходять відображення і в ділах студенток. Будучи членами товариства Червоного Хреста, багато з них стали донорами. Це студентки А. Панділова, В. Смаровоз, Т. Федчик, В. Бурдейна та інші.

Наші санітарні дружини на показових заняттях діяли зі знанням не тільки теоретичних основ, але й з достатніми практичними навичками, особливо студентки філологічного факультету В. Цимбал, Л. Розманович, С. Чабан, А. Костюк та інші.

Навчаючись гуманним професіям — філологів, географів, біологів, істориків та іншим, наші студентки завжди пам'ятають про необхідність бути пильними, множити свої успіхи в навчанні та праці, проявляти ще більшу активність у роботі товариства Червоного Хреста.

М. ХАІТ,
голова комітету Червоного Хреста ОДУ.

АЛГОРИТМИ. МАШИНИ. ПІДРУЧНИКИ.

В ОСТАННІ роки, в зв'язку з швидким темпами розвитку різних галузей науки, збільшується обсяг знань, інформації, які необхідно засвоїти в період навчання в середній і, особливо, у вищій школі. В той же час строки підготовки спеціалістів для різних галузей народного господарства залишаються такими ж.

Важливим засобом засвоєння знань в сучасних умовах повинно стати програмоване навчання, яке знаходить все ширше застосування в практиці вищої школи.

Програмоване навчання має на меті організацію засвоєння нових знань, вмінь, навичок в порядку реалізації певних алгоритмів. Під ними ми розуміємо чітку послідовність дій, виконання яких приводить до вирішення поставленого завдання.

Алгоритмізація учбового матеріалу, як основна вимога програмування, передбачає членування, розбивку матеріалу на частини,

ПРО ПРОГРАМОВАНЕ НАВЧАННЯ

дози, завершені логічно, які мають певну інформацію.

Сучасні теорії програмованого навчання висувують два різних принципи побудови програм — так званого лінійного програмування і принцип розгалуженого програмування.

При складанні лінійної програми матеріал, розбитий на невеликі дози, інформації, пропонується тому, хто навчається, таким чином, що він переходить від однієї частини програми до другої, одержуючи відомості тільки про те, засвоїв чи не засвоїв він матеріал, правильно чи неправильно відповів на ряд питань, поставлених перед ним. У випадку, якщо той, хто навчається, неправильно відповів на запитання, програма не передбачає необхідної консультації, роз'яснення тих чи інших розділів.

учасником Нюрнберзького процесу полковником у відставці тов. Озерянським та з представником колишнього керівництва оборони нашого міста віце-адміралом Азаровим.

За планом роботи Ради по воєнно-патріотичному вихованню наші студенти беруть активну участь в урочистих вечорах, присвячених Дню Радянської Армії.

На факультетах проводитимуться зустрічі студентів з викладачами — учасниками Великої Вітчизняної війни, з прославленими героями Радянської Армії та партизанського руху. Будуть організовані екскурсії по місцях героїчних боїв за місто, в катакомби та т. п.

Проводиться копітка робота по збиранню матеріалів для відкриття в університеті кімнати бойової слави.

В найближчий час треба по всіх факультетах поновити і створити там, де їх ще немає, стенди про викладачів — учасників Великої Вітчизняної війни.

Кожен член нашого численного колективу повинен внести свою частку в цю велику роботу.

Ми чекаємо від учасників спогадів про їх участь у боях, окремих документів, фото, особистих речей, що розкриватимуть славетну героїку нашого минулого.

Для того, щоб забезпечити успіх цієї справи, треба, щоб організаторами її стали комуністи, щоб активну участь в оформленні стендів, обладнанні кімнати бойової слави взяла комсомольський комітет та факультетські комсомольські бюро.

Велика роль в розгортанні цієї роботи припадає на стінгазети факультетів, що повинні систематично висвітлювати всі заходи в справі воєнно-патріотичного виховання, проявляти ініціативу, вносити нові конкретні пропозиції.

Хай кращі бойові традиції батьків та старших братів стануть неодмінними рисами нашої молоді. Естафету мужності, відваги і героїзму — до рук нашої молоді зміни.

М. ГАЛИЦЬКИЙ.

ІНТЕРЕСНЕ ОБГОВОРЕННЯ

На спільному засіданні кафедр політичної економії та економічної географії була обговорена доповідь О. Смирнова та Д. Богуненка на тему «Густота сільського населення і завдання інтенсифікації сільського господарства».

Доповідь ілюструвалася таблицями та діаграмами.

Доцент О. Смирнов розповів про те, що протягом кількох років він і доцент Богуненко працюють над питаннями опосередкованого вираження виробництва сільської праці. Досліджуючи це питання на матеріалах Одеської, Миколаївської, Херсонської та Кримської областей, автори прийшли до висновку про існування залежності між густотою сільського населення і виробництвом продукції основних галузей сільського господарства у розрахунку на одного сільського жителя.

Доповідь викликала жвавий інтерес у слухачів. Активну участь у її обговоренні взяли доценти А. Лобунець, К. Повітчана, старші викладачі Г. Плосконіс, Д. Драгомарський, С. Проданець, аспіранти І. Суський, Л. Левченко та інші.

Присутні на засіданні кафедр висловили думку про необхідність прочитати цю доповідь на міському семінарі викладачів суспільних наук.

Л. ПАЗІЙ.

НОВИЙ НАБІР

Ось уже чотири роки існує в університеті школа молодого лектора-пропагандиста. За цей час в ній завершило навчання понад 200 студентів різних факультетів. Всім їм в урочистій обстановці були вручені посвідчення про закінчення школи лектора-пропагандиста.

Добра слава йде про випускників школи. Їх виступи на заводах, фабриках, в колгоспах, в студентській аудиторії викликали жвавий інтерес слухачів. Особливо добре зарекомендували себе лектори-пропагандисти, студенти історичного факультету тт. Гончарук, Бойченко, Пода, Устинов, Щуровський, Явний і студенти географічного факультету — тт. Ермолін, Єгоров, Кирилов і Бедний.

Школа молодого лектора-пропагандиста провела новий набір слухачів. 26 лютого о шостій годині



СТАРШИЙ викладач кафедри німецької філології М. Яцій веде велику громадську роботу. Він — голова профбюро факультету іноземних мов, член профкому ОДУ.

На знімку: М. Яцій (зліва) бесідує зі студентками В. Чаленко та В. Борщовою.

Аніва Олексіївна неодноразово брала участь у республіканських та всесоюзних нарадах та конференціях з біохімії та фізіології рослин.

Скромну, тактовну, уважну Аніву Олексіївну люблять і поважають студенти та товариші по роботі.

Ось чому весь колектив біологічного факультету так сердечно поздоровив Аніву Олексіївну з визначним ювілеєм і від щирого серця побажав їй доброго здоров'я, щастя і ще багатьох років плідотворної наукової та педагогічної діяльності на благо нашої Батьківщини.

тичному та науковому рівні читає курси лекцій для студентів університету з загальної біохімії, колоїдної хімії і ряду спецкурсів з фізіології та біохімії рослин.

Протягом багатьох років А. Івановська керує студентським науковим гуртком.

Багато часу приділяє ця немолода, але енергійна жінка науковим дослідженням. Понад тридцять її робіт надруковано у різних союзних, республіканських та місцевих наукових виданнях.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ

КОЛЕКТИВ біологічного факультету на засіданні Вченої Ради відмітив нещодавно 75-річчя з дня народження та 50-річчя наукової, педагогічної та громадської діяльності доцента Аніви Олексіївни Івановської.

Понад тридцять років працює А. Івановська доцентом кафедри фізіології рослин нашого університету. Набувши великий досвід роботи у вищій школі, висококваліфікований і вимогливий педагог, вона жваво, захоплююче, на високому ме-

Відомо, що в традиційних методах навчання зворотний зв'язок носив несистематичний характер, та в умовах програмованого навчання принцип зворотного зв'язку поруч з принципом алгоритмізації учбового матеріалу набуває виключно великого значення.

Ці важливі принципи програмованого навчання знаходять своє підтвердження в психологічній науці. Вимога алгоритмізації учбового матеріалу виправдовує себе з точки зору вчення І. П. Павлова про динамічну стереотипію вищої нервової діяльності. І. П. Павлов показав, що під впливом подразників оточуючого середовища складається система умовно-рефлекторних зв'язків, яка являє собою певний стереотип. Швидкість утворення і міцність умовно-рефлекторних зв'язків тим більші, чим чіткіше виражена картина умовно-рефлекторної стереотипії. З цієї точки зору принцип алгоритмізації в програмованому навчанні є важливою передумовою утворення динамічної стереотипії — тобто швидкості і міцності умовних рефлексів.

Створення програмованих під-

ручників, програм для навчаючих машин неможливе без знання закономірностей психіки людини. Щодо цього психологія покликана відіграти в практиці програмованого навчання виключну роль.

В нашому університеті вже нагромаджено певний позитивний досвід в галузі програмованого навчання. Протягом двох років в університеті під керівництвом професора Д. Елькіна працював міський семінар з питань програмованого навчання. Була проведена і міська методична конференція. Ряд кафедр — вищої алгебри, російської мови, психології організували проведення іспитів, заліків, самостійну роботу студентів з допомогою навчаючих машин «Ласточка» і машини, створеної співробітниками університетського кабінету радіофікації. На кафедрі російської мови були створені програми з ряду розділів синтаксису для організації контролю і самоконтролю знань студентів. На кафедрі психології складено програми для самостійної роботи студентів з курсу «Психологія мовлення» і з деяких розділів курсу логіки. Проведення заліка з

курсу «Психологія мовлення» та іспиту з логіки з допомогою навчаючих машин дало позитивні результати.

Досвід програмованого навчання був предметом обговорення на засіданнях вчених Рад факультетів і університету. На республіканській конференції в Києві доповідь про програмоване навчання в нашому університеті отримала високу оцінку, як і ряд статей в республіканській пресі.

Нові можливості програмованого навчання зв'язані з створенням в університеті спеціальної аудиторії, обладнаної машинами. Така аудиторія дозволить ширше використати нові методи навчання на практичних і семінарських заняттях.

Істотні переваги і можливості програмованого навчання свідчать про те, що йому належить велике майбутнє.

Т. КОЗИНА.

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ МОЛОДОГО ЛЕКТОРА-ПРОПАГАНДИСТА

вечора у Великому актовому залі відбудеться перше заняття.

Взагалі ж заняття проводитимуться один раз на місяць (в останню п'ятницю місяця) в 14 аудиторії в приміщенні історичного факультету.

Перед слухачами школи виступлять професори і доценти університету, лектори з Москви і Києва.

Школа молодого лектора-пропагандиста розпочинає свій навчальний рік. Хай супроводжує її успіх.

К. САВИЦЬКИЙ, секретар комітету комсомолу університету.

УСУНУТИ НЕДОЛІКИ

З КОМСОМОЛЬСЬКИХ ЗБОРІВ

ЗИМОВА сесія закінчилась. Обговорити її результати, підбити деякі підсумки і зібратись нещодавно у Великому актовому залі комсомольці філологічного факультету.

З доповіддю виступив заступник декана філологічного факультету В. Дроздовський.

Які результати сесії на випускних курсах?

П'ятий український посідає перше місце з успішності — всі його студенти вчасно склали сесію, тут багато відмінних і добрих оцінок. Відмінні знання виявили Пастухова, Цілуйко, Лямчук, Шестопалова та інші. Цей курс з першого ж року навчання зарекомендував себе дружним колективом.

Гірше на п'ятому російському. Провідною оцінкою у минулій екзаменаційній сесії була «задовільно». У двох студенток — Лось та Амбарцум'ян — «незадовільно» з основного предмету.

Далі доповідач охарактеризував стан справ у першокурсників. Тут результати добрі, але є і недоліки. Добре те, що значна кількість студентів по-діловому підійшла до занять, до сесії. І як наслідок — багато добрих і відмінних оцінок. Добрі знання виявили студенти Суховецький, Монасюк (українське відділення), Рісюкова, Заборовець, Раковська (російське відділення). Але не вистачило духу у багатьох студентів українського відділення на останній іспит — стародавню літературу. Тут 12 незадовільних оцінок.

Деякі студенти не склали по кілька іспитів. Це — Солєнко, Івченко — українське відділення, Довгопола, Зайчикова, Сидорова, Подобед, Сердюкова — російське відділення. Студента Смирнова за нескладені заліки було виключено з університету.

Критично підійшов промовець і до результатів сесії на других — четвертих курсах. Він вказав на гарну підготовку третьої групи другого російського (на цьому курсі вісім відмінників), активність комсомольців, але зауважив, що комсомольське бюро ще не виявило свого ставлення до тих, хто пропускає лекції та практичні заняття. Гірше, ніж могли б, склали сесію треті-четверті курси.

Доповідач торкнувся також пи-

тання побуту студентів в гуртожитку.

Щодо побуту, то т. Дроздовський зазначив, що чимало студентів неправильно вирішує проблему часу. Комітет комсомолу, кожен комсомолец повинні звернути на це увагу. Так, є студенти, які добре себе поведуть в гуртожитку, правильно розподіляють свій час. Деякі ж займаються марнотратством — то вони «хворіють на сон», то «святкують» щонебудь, заважаючи товаришам по кімнаті.

Обговорення доповіді почалось виступом комсорга другого курсу т. Шевчук. Вона вказала на причини, що призвели до зниження успішності на курсі. Це — пропуски занять.

Комсорг третього російського т. Барда поставила найбільш хвилюючі питання — використання часу, вивчення слов'янських мов та інші.

Комсорг четвертого курсу Могильницька вказала на причину низької успішності студентів курсу — погане відвідування. Вона торкнулася також питання про огляд художньої самодіяльності, що наближається. Комсомольському бюро факультету треба поставитись до нього зі всією серйозністю.

А. Колісниченко говорив про роботу наукових гуртків. Старшокурсники стурбовані тим, що студенти перших — других курсів приділяють мало уваги науковій роботі.

Підсумок виступам комсомольців зробив декан факультету А. Жаборюк. Він вказав, що студентам, які мають заборгованість, треба негайно її ліквідувати. А то є такі студенти, для яких зимова сесія тягнеться аж до весни.

Збори підбили підсумок минулої сесії, намалювали шляхи до успішного складання наступної.

На зборах були вирішені і організаційні питання. У зв'язку з тим, що кілька членів бюро, в тому числі і секретар комсомольської організації факультету Я. Шпанко, йдуть на педпрактику, в бюро комітету введено комсомольців Барладяну, Маньківську, Григурко. Секретарем факультету обрано Світлану Барду.

Н. ХАЛІМОШКІНА, студкор.

ЗА ПУТІВКУ ДО КИЄВА

НЕЩОДАВНО на географічному факультеті відбулась обласна географічна олімпіада учнів 6—11 класів середніх шкіл, організована Одеським облвно, інститутом Удосконалення вчителів та географічним факультетом ОДУ.

На олімпіаду з'їхалось більш як 300 учнів. Їх супроводжували вчителі географії, більшість з яких колишні випускники університету.

Учні, які дадуть кращі відповіді, візьмуть участь в Республіканській географічній олімпіаді, яка відбудеться в м. Києві.

П. НАДУТИК.

ДАТА

Швартувався пароплав
радянський.
Чулись крики «Совет», «рашен»,
«руси».
Люд сміявся бідний
негритянський,
Уцілілий після землетрусу.
Допомога, щира допомога
Із країни, де сніги холодні,
Від людей сердечних — не від
бога
Ім прийшла. І плакали голодні.
Сивий Том, розтерши слюзи-роси,
Плід банану тришки ще зелений
Дарував радянському матросу,
І питав все: «Чи живий ще
Ленін?».

Негру став матрос відповідати:
«Скоро соту весну вік стріча».
Мовив так, бо серце у дві
дати —
Час народження і смерті клятій
Не могло вмістити Ілліча.

ТИ У МЕНЕ ОДНА

Золотиста пора стоїть осені пізня,
Лине птаство відлітне в небесну
блакить...
Ти у мене одна,
Мов у лебедя пісня,
А ти знаєш, як пісню я можу
любити.
Давай підем за вітром, степів
охоронцем,
Спів прощальний послухать
осінніх дібров.
Ти у мене одна,
Як одне у нас сонце.
А ти знаєш, до сонця є в мене
любів.
Хочу з радості світ у обіймах
тримати,
І, здається, усе, що захочу,—
зроблю.
Ти у мене одна,
Мов одна в мене мати.
А ти знаєш, як матір свою
я люблю.
Дні промчать молоді. Встануть
спомини після,
Як стрічання в цю осінь у нас
почались,
Як і мати,
І сонце,
І лебедя пісня
У ім'я твоє, мила, для мене
злились.

ВСТУПАЮ В ПАРТІЮ

Суворі погляди. Прямі, одверті.
Партбюро... Рядовий... В партію вступаю.
Напроти —
світ квадратами розпростертий,
Годинник сухо віки відбиває.
— Скажіть, товаришу, —
комдив з надією. —
Для чого, власне, хочете в партію?
Иду життям.
Крокую по подіях,
Починаючи шлях шкільною партою.
Радість, усмішки і смуток глибокий,
Не втрапить хвилину (без діла присісти),
І так все життя
в материнській неспокої.
Вона, рідна вчителька —
комуністка.

Шляхи невідомості. Незмірний простір.
Я в одному купе
з другом-баяністом.
Іхати в Братськ зовсім просто,
Іхати з направленням комуністів.
Весь для людей, сподівань і надій їх,
Дав мені серце, хлібам —
ріст,
Все життя у потрібнім ділі.
Батько мій — комуніст.
Суворі погляди. Прості, одверті,
Навіть сержантів (пам'ятаєте баяніста?).
На стіні світ,
квадратами розпростертий.
Вступаю в партію
КОМУНІСТІВ.
О. ШЕРЕНГОВИЙ, студент філфаку.

МОЙ ПОРТ

Я сьогодні в порту не гость,
Торопясь иду на работу,
Мне отмерена полная горсть
Теплой солнечной позолоты.
Ничего, что сегодня пришел
В мир романтики в первый
день я
Мне особенно хорошо
В ритме радостного движения.
Здесь как фронт, только
мирный фронт.
Здесь волнуются, дружат,
спорят,
И плывет над портом озон —
Запах молодости и моря.
И кругом, куда взгляд ни кинь,
Я уверен, не будет ошибки,
Всюду глянец могучих спиц,
Всюду дружеские улыбки.
Вот огромный стальной великан
Шевелит ажурной стрелой —
Это гордый порталый кран
Разговаривает со мною.

Повелителем этой стрелы
Ведь смогу же когда-нибудь
стать я
И приветствовать корабли
Стометровым рукопожатьем.
Нет, не зря я пришел сюда,
Где сердца героизму открыты,
Где рисую кистью труда
Красоту этой мирной битвы.

В. ГРОМОВ,
студент-вечерник филологиче-
ского факультета.

ПОЧУТТЯ

Є почуття, в яких гранітна
глиба
Розтане, ніби лід,
під подихом весни.
І потече могутніми
струмками
І не догнати їх, і не спинити
Є почуття, з якими квіти
в'януть,
З якими небо кам'яним стає
Мое ж як вітер, синій вітер
Для серця кожного зору
дає.

М. ВАСИЛЬЄВ.

НОВЫЕ СТИХИ

В. ФИЛАТОВ

ЕЕ ПОЛЮБИ

Слава каждой
профессии,
коль для счастья
она!
Только сердцем
ты взвесь ее,
ей
отдавшись сполна...
И весенне,
и молодо
ты ее полюби...
Лишь из целого жолудя,
вырастают
дубы!

ПАДАЮТ ЯБЛОКИ

Синие, синие полночи.
И плывут облака, плывут.
Тихо яблоки падают.
Очень тихо. В траву,
голубую траву.
Краснобокие яблоки...
пахнут солнцем, травой и маем.
Завтра их соберут —
их всегда по утрам собирают.

КОНИ

Я их вижу.
Они не стонут —
Они рвутся туда, в войну...
Кони... Кони...
Лихие кони
Разметнулись во всю страну.
Как им было страшно и
жарко...
Как их было тогда не
жалко...
Кони... кони — в красные
взрывы.
Кони — в буйную замять
огней...
Люди глядели мертвые
гривы.

Люди часто меняли коней.
А они оставались сами...
А они еще были живы...
А они умирать не хотели.
И еще что-то людям хрипели.
И в глазах их бесились
метели.
Кони... кони...
Вы снитесь ночами.
И как сон огневая близь...
И несутся в огонь тачанки,
Утверждая
навек
Коммунизм!

О, а были года...
И тогда
не до них было людям.
Был огонь и штыки...
И казалось, что выжить трудно.

И по саду шагали...
Днем и ночью шагали. Шагали...
И земли не достигнув,
плоды на штыки натыкались.

И дожди, и дожди
все следы их смывали, смывали.
Были очень плохи...

были очень плохи
урожай.
И даже деревья, казалось,
все понимали.

Тихина.
Тихина...
Только ветер листву колышет.
Чутко яблоки спят
и корнями всю землю слышат...

И в сиреновой полночи
плывут облака. Плывут.
Словно красные лампы, яблоки,
падают тихо в траву...

ЗВЕЗДЫ

РАССКАЗ

Если окна дома залиты морем света, если двери дома открыты настезь, если прямо на улицу вырывается широкая песня и бесконечное число раз хлопает калитка, то в доме этом наверняка праздник.

Да, в доме Казимировых праздник. Гостей собралось много. За одним столом родственники, соседи, школьные друзья Владимира.

На перегруженной вешалке всего одна шинель. Ее хозяин — рядовой Валерий Елифанов. Валерка служит первый год. Командир не мог не дать ему в этот день увольнительную.

Валерка так ему и сказал: «С семи лет дружим. Сегодня на действительную провожают».

Выпили за уход. Выпили за возвращение. Песни пели разные. Все больше комсомольские.

Дядя Никита — отец Володи — вспоминал двадцатые годы. Весь вечер то надевал, то снимал буденовку.

Огромная красная звезда. Лучистая звезда. Из материи. Сейчас не такие носят. Словно рубиновые. Как на башнях Кремля.

Бывалые вояки — это двадцатипятилетние Ваня, Сергей и Виктор, которые два года, как демобилизовались, — о звездах говорят по-своему. У Ивана на этот счет целая философия.

— Стоишь на посту. В теплую погоду куда ни шло. А зимой? Тебя только звездочка, что на фуражке, и греет.

У Виктора звездочек больше. На погонах по две, да на фуражке. Уходил рядовым, а вернулся из армии лейтенантом.

Дядя Никита рассказывает про свое время. Молодые — про свое.

Отцы и дети. Спорят. По-разному и о разном.

Вот они вышли во двор. Звезды. Много звезд. Небо в звездах. «Звездастое небо».

В доме выключили магнитофон.

Мы курим. Просто так. Мы уже мужчины. Володя — нет. Не хочет отца обижать. Тот не курит, и всегда морщится от запаха табака.

— Звезда!
— Нет, нет, это метеор.
— А может быть спутник. Сколько их уже там? Наши больше сотни.

— Да, летают звездочки...
— Надо, — сказал дядя Никита.

— Надо, — сказали Ваня, Сергей и Виктор.

— Надо, — согласился Володя.

«Зачем надо, для чего надо?» — никто из нас не спрашивал. Отцы и сыновья думают одинаково.

Мы прощались с Володей у калитки, чтобы завтра ровно в семь на сборном хлопнуть новобранца по плечу и сказать:

— Звезда обязывает.

С. ХАНЕВИЧ.